

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.014.03.2017
P/17/004

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/17/004 Wspieranie przedsiębiorczości przez gminy.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie.

Kontrolerzy Dariusz Herda, doradca prawny, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli
nr LRZ/101/2017 z dnia 14 czerwca 2017 r.
(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka
kontrolowana Urząd Gminy Gorzyce, ul. Sandomierska 75, 39-432 Gorzyce (zwany dalej Urzędem).

Kierownik jednostki
kontrolowanej Pan Leszek Surdy, Wójt Gminy Gorzyce od dnia 16 listopada 2014 r., poprzednio
Wójtem Gminy był Pan Marian Grzegorzek.
(dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Gmina Gorzyce tworzy warunki do rozwoju przedsiębiorczości głównie poprzez określenie celów strategicznych, realizację inwestycji poprawiających stan lokalnej infrastruktury, prowadzenie działań doradczo-konsultacyjnych świadczonych na rzecz przedsiębiorców oraz działań promocyjnych.

Podstawowym dokumentem strategicznym Gminy była Strategia Rozwoju Gminy Gorzyce na lata 2014-2020 (dalej: Strategia), określająca m.in. cele strategiczne i operacyjne w zakresie rozwoju przedsiębiorczości. Zadania związane z obsługą przedsiębiorców były realizowane przez Referat Finansowo-Księgowy odpowiedzialny za sprawy związane z działalnością gospodarczą i Referat Rozwoju i Promocji. Inwestycje infrastrukturalne Gminy przyniosły efekty w postaci poprawy stanu i zwiększenia sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i drogowej, co służy pośrednio poprawie możliwości prowadzenia działalności gospodarczej i zwiększaniu atrakcyjności Gminy dla potencjalnych inwestorów.

Gmina prowadziła aktywne działania związane z udostępnianiem swoich zasobów elektronicznych (stron internetowych) dla propagowania wiedzy i ofert związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz możliwości pozyskiwania środków na jej rozpoczęcie. Podejmowano również współpracę z powiatowym urzędem pracy i zakładem ubezpieczeń społecznych, w zakresie organizacji spotkań informacyjno-doradczych na temat dostępnych dla pracodawców form wsparcia finansowego związanego z zatrudnieniem osób bezrobotnych i organizacji szkoleń dla osób zakładających własną działalność gospodarczą.

Nie wdrożono jednak systemu monitorowania przewidzianego w Strategii, co skutkowało brakiem ocen postępu jej realizacji za lata 2015-2016.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Gmina wiejska Gorzyce położona jest w powiecie tarnobrzskim w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego, na prawym brzegu rzeki Wisły. Zajmuje powierzchnię 69,36 km² i według stanu na 31 maja 2017 r. zamieszkiwało ją 13,3 tys. osób. Użytki rolne zajmują ok. 70% powierzchni gminy, użytki leśne ok. 14 %, a pozostała powierzchnia tj. ok 16 % stanowi tzw. tereny zainwestowane, pokryte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Przez teren gminy przebiega droga krajowa Nr 77 (Lipnik-Przemyśl) oraz droga wojewódzka Nr 854 (Annopol-Gorzyce). Długość sieci dróg gminnych liczy 52,4 km, a powiatowych zlokalizowanych na jej terenie - 25 km.

1. Warunki wspierania przedsiębiorczości w gminie.

*Opis stanu
faktycznego*

1.1. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy Gorzyce²: zadania dotyczące działalności gospodarczej należały do właściwości Referatu Finansowo-Księgowego w tym m.in. sprawy realizacji zadań gminy w zakresie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej³, w szczególności dotyczącej wniosku o wpis do CEiLDG. Do zadań Referatu Rozwoju i Promocji należały m.in. sprawy:

- prowadzenia BIP;
- inicjowania i prowadzenia akcji promocyjnych Gminy;
- opracowania programów gospodarczych, analiz, prognoz i ocen stanu rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy;
- monitoring strategii rozwoju Gminy, i jej wdrażanie.

Zadania dotyczące planowania przestrzennego należały do zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy do spraw planowania przestrzennego i budownictwa.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie nie tworzone komórki lub stanowiska do spraw wspierania rozwoju przedsiębiorczości, współpracy i pomocy przedsiębiorcom na różnych etapach procesu inwestycyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 5-56, 250-256)

1.2. W Urzędzie nie opracowywano schematu obsługi inwestora uwzględniającego wsparcie inwestora/przedsiębiorcy na każdym etapie procesu inwestycyjnego.

Wójt Gminy Pan Leszek Surdy wyjaśnił w powyższych sprawach, że Gmina Gorzyce jest niewielką Gminą, a osoba zainteresowana uzyskaniem informacji i pomocy w zakresie rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej jest na bieżąco obsługiwana przez właściwych urzędników. Zakres spraw z tym związanych nie stwarzał potrzeby tworzenia odrębnego schematu obsługi.

(dowód: akta kontroli str. 5-39, 250-256)

1.3. W okresie objętym kontrolą w zadaniach komisji Rady Gminy nie wskazano wprost zadania dotyczącego wspierania przedsiębiorczości i współpracy z przedsiębiorcami. Zgodnie ze statutem⁴ w ramach Rady funkcjonowały cztery komisje stałe tj.

- Rewizyjna;
- Budżetu, Finansów, Rozwoju i Promocji;
- Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Porządku Publicznego oraz

² Zarządzenie Wójta Gminy z dnia 1 marca 2016 r. nr 27/16 ze zm.

³ ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (j.t. Dz.U. z 2016 r., nr 1829, ze zm.).

⁴ Uchwała Rady Gminy Nr II/4/2002 z dnia 2 grudnia 2002 r. oraz nr XXXVIII/253/17 z dnia 29 maja 2017 r.

- Oświaty, Kultury, Zdrowia i Pomocy Społecznej.

Do zakresu działania komisji Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Porządku Publicznego od 29 maja 2017 r. należały sprawy gospodarki komunalnej, rolnej oraz gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz utrzymania porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli.

Wójt Gminy Pan Leszek Surdy wyjaśnił, że *nie ma wprost powołanej komisji Rady Gminy, która zajmowałaby się wspieraniem przedsiębiorczości i współpracą z przedsiębiorcami. Współpraca z Komisjami odbywa się na bieżąco i nie mamy opracowanych żadnych procedur czy harmonogramów w tej sprawie.*

(dowód: akta kontroli str. 40-56, 250-256)

1.4. W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywały kolejno:

- a) „Strategia Rozwoju Gminy Gorzyce”, przyjęta uchwałą Rady Gminy⁵ z 14 listopada 2007 r. (na lata 2007-2013) oraz
- b) „Gmina Gorzyce 2020 – Strategia rozwoju”, przyjęta uchwałą Rady Gminy⁶ z dnia 26 lutego 2015 r. (perspektywa planowania na lata 2014-2020), zwana dalej Strategią.

Strategia zawiera m.in. część diagnostyczną (w tym dotyczącą charakterystyki demograficznej i sytuacji na rynku pracy, gospodarki nieruchomościami w gminie, podatków itp.) oraz analizę strategiczną kluczowych problemów (tzw. analizę SWOT⁷ dotyczącą aktualnych i przewidywanych przyszłych, słabych i silnych stron Gminy oraz szans i zagrożeń).

Z zapisów Strategii wynika, że była ona przygotowywana z udziałem przedstawicieli środowisk lokalnych (m.in. wójta, radnych, urzędników, przedsiębiorców, liderów organizacji pozarządowych), Informacja o przebiegu prac nad Strategią była na bieżąco prezentowana w witrynie internetowej gminy.

Jeden z trzech celów strategicznych dotyczył stymulowania rozwoju gospodarczego gminy, rewitalizacji oraz wykorzystania możliwości wynikających ze współpracy w ramach obszaru funkcjonalnego Obszary priorytetowe podzielone zostały na trzy strefy: środowiskowo-przestrzenną, gospodarczą i społeczną.

W strefie gospodarczej założono następujące obszary: Tereny inwestycyjne (B.1), Aktywność gospodarcza (B.2), Współpraca ponadlokalna (B.3) oraz Promocja gminy (B.4).

Cele operacyjne Strategii, dla obszaru gospodarczego (B.1.) określono następująco:

Rozwój obszarów i stref inwestycyjnych. B.1.1.

Modernizacja i rozszerzenie funkcji gospodarczej centrum Gorzyc oraz miejscowości sołeckich B.1.2.

dla obszaru B.2:

Lokalny program wsparcia rozwoju przedsiębiorczości (B.2.1.).

dla obszaru B.3:

---

⁵ nr XV/86/07

⁶ nr VI/20/15

⁷ Analiza SWOT jest jedną z podstawowych metod analizy strategicznej przedsiębiorstwa, stosowana także w ocenie projektów i przedsięwzięć. Nazwa metody jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse potencjalne lub zaistniałe w otoczeniu), Threats (zagrożenia prawdopodobne lub istniejące w otoczeniu)

Rozwój komunikacji i współpracy z pobliskimi jednostkami samorządowymi (B.3.1.).

dla obszaru B.4:

Promocja gospodarcza gminy Gorzyce (B.4.1).

W Strategii, nie określono w ramach wyżej wymienionych obszarów i celów strategicznych, działań i zadań. Nie przedstawiono także dokumentu przewidzianego w obszarze B.2.1. pn. Lokalny program wsparcia rozwoju przedsiębiorczości

(dowód: akta kontroli str. 129-219)

Dokumentami powiązanymi ze Strategią były niżej wymienione dokumenty, których zadania nie były jednak ukierunkowane wprost na potrzeby z zakresu wspierania przedsiębiorców:

- a) „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Gorzyce na lata 2015-2020”, przyjęty uchwałą Rady Gminy⁸ z dnia 9 marca 2016 r.;
- b) „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gorzyce”, przyjęty uchwałą Rady Gminy⁹ z dnia 21 kwietnia 2017 r.
- c) „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2022”, przyjęty uchwałą Rady Gminy¹⁰ z dnia 15 listopada 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 57-228)

1.5. Według stanu na 31 maja 2017 r. w Gminie obowiązywało 13 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpz), uchwalonych w latach 2000-2013.

Plany te obejmowały łącznie obszar Gminy o powierzchni 936 ha (tj. 13,5% ogólnej powierzchni Gminy wynoszącej 69,36 km²), w tym tereny:

- dla zabudowy usługowej stanowiły 9% powierzchni objętej planami,
- zabudowy techniczno-produkcyjnej 28%,
- komunikacji 7%,
- infrastruktury technicznej 2%.

Mpz zostały udostępnione na stronie BIP urzędu Gminy w okresie od 2 lutego 2004 r. do 11 września 2015 r., w zakładce Prawo lokalne/Planowanie przestrzenne (adres: <http://www.gorzyce.itl.pl/bip/index.php?page=bip.php&under=36&grp=2>).

(dowód: akta kontroli str. 248-249, 418-418)

1.6. Według stanu na koniec lipca 2017 r. wszystkie miejscowości w Gminie były zwodociągowane i zgazyfikowane. W siedmiu miejscowościach (na osiem) funkcjonuje sieć kanalizacji sanitarnej. Poziom zwodociągowania Gminy wyniósł 99,49%, natomiast poziom skanalizowania 70,22%.

Na terenie Gminy znajdują się również sieci teletechniczne (Internet, telefon), których dysponentami są podmioty zewnętrzne.

System komunikacyjny Gminy opierał się o drogę krajową nr 77 relacji Lipnik-Przemyśl oraz drogę wojewódzką nr 854 relacji Annopol-Gorzyce. Uzupełnienie systemu komunikacyjnego stanowiły drogi powiatowe (ok. 25 km) i drogi gminne (ok.

⁸Nr XX/133/16, zaktualizowany następnie uchwałą z dnia 29 maja 2017 r. Nr XXXVIII/255/17

⁹ Nr XXXVI/247/17, zaktualizowany uchwałą z dnia 28 czerwca 2017 r. Nr XXXV/230/17

¹⁰ Nr XXX/187/2016, zaktualizowany uchwałą z 29 maja 2017 r. Nr XXXVIII/258/17

53 km). Przez teren gminy przebiegała również linia kolejowa nr 25 relacji Łódź Kaliska–Dębica.

W okresie objętym kontrolą Gmina nie dysponowała nieruchomościami przeznaczonymi do wynajęcia typu hale magazynowe, hale wysokiego składowania, place itp. Lokale użytkowe Gminy o powierzchni nie przekraczającej 70 m² wynajmowane są na działalność związaną z ochroną zdrowia mieszkańców (na gabinety lekarskie i stomatologiczne oraz ośrodki zdrowia), a jeden dla banku spółdzielczego.

(dowód: akta kontroli str. 250-256)

1.7. Gmina w okresie objętym kontrolą nie realizowała na swoim terenie inwestycji służących wprost przedsiębiorcom czy poprawie warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

(dowód: akta kontroli str. 250-256)

1.8. Gmina w 2017 r. dokonała zamiany nieruchomości z osobami fizycznymi (akt notarialny A 439/2017 KN Krystyna Wisz z dnia 1 lutego 2017 r.), w wyniku której z części przejętej działki o numerze 1912/1 o powierzchni 0,2449 ha wydzielona została działka nr 1912/3 o powierzchni 0,1389 ha z przeznaczeniem na drogę publiczną. Do czasu zakończenia kontroli inwestycja ta nie była realizowana.

(dowód: akta kontroli str. 250-256, 468-473)

1.9. Zasady nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony (dalej Zasady) określała uchwała Rady Gminy Gorzyce Nr XV/93/15 z 18 listopada 2015 r.¹¹.

Zasady normowały warunki:

- 1) nabywania nieruchomości na rzecz gminy,
- 2) zamiany nieruchomości gminnej,
- 3) zbywania nieruchomości,
- 4) obciążania nieruchomości,
- 5) wydzierżawiania i najmu nieruchomości.

Uchwała nie wskazywała szczególnych regulacji dotyczących wspierania przedsiębiorców np. preferencyjnych stawek najmu lokali przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej, zwolnień i ulg na remont tych lokali itp.

(dowód: akta kontroli str. 419-427)

1.10. W okresie objętym kontrolą Gmina nie stosowała ulg podatkowych (preferencyjnych stawek) dla przedsiębiorców w zakresie podatków od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych.

Podatki od nieruchomości:

- od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków wynosiły 0,79 zł w latach 2014-2015 (od m²) i 0,80 zł w latach 2016-2017;

---

¹¹ Poprzednio w tej sprawie obowiązywały:

- uchwała Nr XX/127/08 Rady Gminy Gorzyce dnia 14 marca 2008 r. w sprawie określenia zasad wydzierżawiania nieruchomości na okres dłuższy niż 3 lata oraz

- uchwała Nr XIV/79/15 Rady Gminy Gorzyce z dnia 28 października 2015 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony.

- od budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej – 20 zł w latach 2014-2017 (od m²);
- od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym wynosiły 10 zł w latach 2014-2015 (od m²) i 10,5 zł w latach 2016-2017;
- od budynków lub ich części związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń wynosiły 4,4 zł w latach 2014-2015 (od m²) i 4,6 zł w latach 2016-2017.

(dowód: akta kontroli str. 475-496)

W latach 2014-2017 (do sierpnia) Gmina stosowała jedynie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych, przewidziane w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹². Była to pomoc w indywidualnych sprawach i na wniosek podatnika. W tym czasie złożono łącznie 104 wnioski w sprawie zaległości podatkowych, z czego w 52 przypadkach zaległość umorzono, w 27 przypadkach rozłożono ją na raty, w 18 odroczone termin płatności, w 37 przypadkach odmówiono umorzenia zaległości i w 20 przypadkach odmówiono rozłożenia zaległości na raty¹³.

(dowód: akta kontroli str. 252, 474)

W umowach dotyczących sprzedaży, wydzierżawiania i wynajmowania nieruchomości zawartych z przedsiębiorcami w latach objętych kontrolą, gmina nie stosowała preferencyjnych stawek dotyczących ceny sprzedaży i najmu lokali przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej. Nie przewidywano w nich także zwolnień i ulg związanych z nakładami na remont wynajmowanych lokali.

(dowód: akta kontroli str. 433-467)

Wójt wyjaśnił w tej sprawie, że Gmina nie korzysta z takich rozwiązań. W 2006 r. Gmina podjęła inicjatywę dotyczącą zwolnienia z podatku od nieruchomości, w ramach pomocy na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy, co nie spotkało się jednak z zainteresowaniem przedsiębiorców.

(dowód: akta kontroli str. 250-256)

1.11. W latach 2014-2017 (do 31 maja) Gmina nie udzielała wsparcia finansowego przedsiębiorcom w formie poręczeń, gwarancji i pożyczek.

Pani Marta Mazur-Matyka, Skarbnik Gminy wyjaśniła, że w tym okresie przedsiębiorcy nie występowali do Gminy o taką pomoc.

(dowód: akta kontroli str. 229-229)

1.12. Na terenie Gminy działa podstrefa Gorzyce w ramach Tarnobrzесьkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Euro-Park Wisłosan. Powstała ona w roku 2002 i pierwotnie miała powierzchnię około 21,5 ha. Zakłady zlokalizowane na terenie Strefy działają głównie w branży metalowej związanej z produkcją stopów aluminiowych i odlewów z metali lekkich.

W roku 2016 Rada Gminy Gorzyce wyraziła zgodę na objęcie obszarem strefy nieruchomości należących do spółki Federal-Mogul, o łącznej powierzchni 31,5 ha.

¹² Dz.U.2017.201 j.t. ze zm.

¹³ przedmiot niniejszej kontroli NIK nie obejmował merytorycznego badania decyzji Wójta dotyczących zaległości podatkowych

W pierwszym kwartale 2016 roku, radni gminy Gorzyce wyrazili zgodę na objęcie obszarem Tarnobrzесkiej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK Wisłosan, nieruchomości Federal Mogul leżących na terenie Gminy.

Droga do TSSE Euro-Park Wisłosan w miejscowości Gorzyce zbudowana została w 2010 r. W roku 2016 rozpoczęto prace projektowe i działania administracyjne w kierunku uzyskania zezwolenia realizacji inwestycji drogowej pn. Budowa drogi gminnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną do strefy ekonomicznej w Gorzycach. Projektowana droga stanowić ma bezpośrednie połączenie terenów inwestycyjnych SSE z drogą krajową nr 77 (węzeł na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 77 i drogi wojewódzkiej 854 w Gorzycach).

Wójt Gminy wyjaśnił w tej sprawie, że poprzez wspieranie dużych firm, które kooperują z małymi i średnimi przedsiębiorstwami Gmina zwiększa dla wszystkich szanse na uzyskania wsparcia z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego.

(dowód: akta kontroli str. 250-256, 392-396, 416-417)

Gmina w okresie objętym kontrolą nie inwestowała w uzbrojenie działek pod działalność inwestycyjną w SSE przed pozyskaniem inwestora, nie wprowadzano także zwolnień z podatku od nieruchomości dla podmiotów rozpoczynających działalność, w tym w SSE.

Teren zajęty przez strefę ekonomiczną był w całości objęty planem zagospodarowania przestrzennego¹⁴, w związku z tym nie zachodziły przesłanki do wydawania decyzji w sprawach ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenów położonych w strefie.

1.13. Gmina nie powoływała i nie współuczestniczyła w powołaniu instytucji otoczenia biznesu takich jak fundusz poręczeń kredytowych, fundusz pożyczkowy, ośrodek wspierania przedsiębiorczości, inkubator przedsiębiorczości, centrum informacyjne, agencja rozwoju lokalnego, park technologiczny, przemysłowy itp.

Wójt Gminy wyjaśnił, że nie było wniosków podmiotów zewnętrznych o takie działania.

(dowód: akta kontroli str. 250-256)

1.14. W latach 2014-2017 (do czasu zakończenia kontroli przedsiębiorcy nie występowali do gminy z wnioskami o dostosowanie kierunków kształcenia w szkołach zawodowych dla potrzeb rynku lokalnego. Na terenie gminy Gorzyce funkcjonuje Zespół Szkół im. por. Józefa Sarny w Gorzycach. Jednostką prowadzącą jest Starostwo Powiatowe w Tarnobrzegu. Szkoła kształci uczniów w ramach kierunków: technik mechanik, odlewnik, informatyk, mechatronik, informatyk, logistik, OZE, ekonomista, usług fryzjerskich, spedytor, LO mundurowe, a także w zawodach: sprzedawca, operator CNC, ślusarz, monter maszyn.

Z wyjaśnień Wójta Gminy wynika, że wszystkie kierunki są bezpośrednio związane z rynkiem pracy i zapotrzebowaniem na pracowników. Kierunki kształcenia w tym zakresie wyznaczały głównie firmy funkcjonujące w specjalnej strefie tj. Federal Mogul i Alumetal. Szkoła ściśle współpracuje z tymi firmami. Na potrzeby firm są

¹⁴ uchwała Nr XXVII/145/12 Rady Gminy Gorzyce z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu Niwka-Żabieniec i Centrum w Gorzycach.

tworzone nowe kierunki takie jak technik odlewnik, spedytor, odnawialnych źródeł energii, technik pojazdów samochodowych, fryzjer i kosmetyk¹⁵.

Wójt Gminy wyjaśnił ponadto, że Gmina w tym zakresie współpracowała ze szkołą pod względem wspierania działalności merytorycznej szkoły, a także pod kątem rozwoju i promocji szkolnictwa zawodowego na terenie gminy. Były to działania głównie bezkosztowe polegające na wsparciu organizacyjnym czy promocyjnym szkoły m.in. poprzez angażowanie uczniów i wychowawców w wydarzenia kulturalno-rozrywkowe, promowanie szkolnictwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych z terenu gminy, czy też publikowanie i pomoc w rozpowszechnianiu informacji o szkole, sukcesach uczniów itp.¹⁶

(dowód: akta kontroli str. 129-219, 250-256, 416-417)

1.15. Gmina współpracowała z organizacjami m.in. wspierającymi przedsiębiorców, w tym z Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego. W ramach tej współpracy organizowała bądź współorganizowała spotkania informacyjne dla przedsiębiorców (w tym rolników i osób chcących założyć działalność gospodarczą) dotyczące m.in. możliwości pozyskania środków unijnych na rozwój działalności gospodarczej¹⁷, .

Od czerwca 2016 r. Gmina Gorzyce dołączyła do cyklu konferencji organizowanych przez ZUS w Rzeszowie pn. Podkarpackie Dni Biznesu, w ramach której doradca wystąpił z prezentacją pn.: „Wsparcie dla przedsiębiorców w ramach Regionalnego Programu Województwa Podkarpackiego 2014-2020”.

W 2016 roku Wójt Gminy Gorzyce był inicjatorem spotkania „Łączy nas Wisła”.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele samorządów lokalnych oraz przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe. Spotkanie było poświęcone wskazaniu działań, które mogą przyczynić się do rozwoju nadwiślańskich gmin i miast. Efektem tego spotkania są zaplanowane inwestycje w obrębie Wisły i Sanu, a także przygotowanie się przewoźników do rejsów wodnych do ujścia Sanu do Wisły.

(dowód: akta kontroli str. 250-330, 397-411)

W 2016 roku gmina Gorzyce zgłosiła swój udział w Podkarpackich Dniach Biznesu organizowanych przez ZUS. W ramach spotkania odbyła się konferencja z udziałem przedsiębiorców. Program obejmował zagadnienia dot. m.in. działań Powiatowego Urzędu Pracy skierowanego do przedsiębiorców, ale także dot. wsparcia przedsiębiorców z RPO WP.

(dowód: akta kontroli str. 250-256, 334-369)

1.16. Urząd Gminy Gorzyce publikował na swoich stronach internetowych informacje przydatne przedsiębiorcom w prowadzeniu działalności gospodarczej. Były to głównie informacje pochodzące od zewnętrznych podmiotów takich jak: Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy, czy firm realizujących projekty dedykowane przedsiębiorcom. Na stronach internetowych Gminy (w zakładce „rynek pracy”) publikowane były informacje z zakresu prowadzonych szkoleń czy rekrutacji

¹⁵<http://zsgorzyce.pl/content/zesp%C3%B3%C5%82-szk%C3%B3%C5%82-ponadgimnazjalnych-w-gorzycach-podpisa%C5%82-porozumienie-o-wsp%C3%B3%C5%82pracy-z-zak%C5%82adem>

<http://zsgorzyce.pl/content/porozumienie-z-zak%C5%82adem-federal-mogul>

¹⁶ <http://www.gminagorzyce.pl/j3/index.php/informacje-o-sp-723788140/edukacja>

¹⁷ <http://www.gminagorzyce.pl/j3/index.php/61-informacje/2469-nabory-wnioskow-o-dofinansowanie>

<http://www.gminagorzyce.pl/j3/index.php/61-informacje/2450-nabor-wnioskow>

<http://www.gminagorzyce.pl/j3/index.php/serwis-tematyczny/gmina/2433-zaproszenie-na-spotkanie-informacyjne>

do projektów przekazywane przez instytucje rynku pracy lub firmy prowadzące nabory do projektów¹⁸. Informacje te zamieszczano także w zakładce dotyczącej aktualności¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 250-256, 331-333)

1.17. W okresie objętym kontrolą Gmina nie opracowywała koncepcji i nie określała działań w zakresie wsparcia dla początkujących przedsiębiorców.

Wójt Gminy wyjaśnił w tej sprawie, że Gmina nie dysponuje wolnymi lokalami i powierzchniami użytkowymi, które można wynająć lub udostępnić na prowadzenie działalności gospodarczej. Pomoc Gminy przejawia się m.in. w udzielaniu informacji na temat możliwości pozyskiwania środków z funduszy europejskich i w organizowaniu szkoleń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

(dowód: akta kontroli str. 250-256)

1.18. W okresie objętym kontrolą Gmina nie współpracowała z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.

Wójt Gminy Pan Leszek Surdy wyjaśnił, że *nie było przypadków, aby takie organizacje zwracały się do nas w tej sprawie.*

(dowód: akta kontroli str. 250-256)

1.19. W okresie objętym kontrolą Gmina nie realizowała inwestycji w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego w związku ze wspieraniem przedsiębiorczości.

Wójt Gminy wyjaśnił w tej sprawie, że do Gminy nie wpływały oferty od prywatnych przedsiębiorców *z propozycją realizacji zadań publicznych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.*

(dowód: akta kontroli str. 250-256)

1.21. W związku z pozyskiwaniem nowych inwestorów, w tym spoza terenu Gminy prowadzono działania promocyjne polegające m.in. na publikowaniu przez wydawnictwo Samorządu artykułów dotyczących Gminy i jej potencjału, a także organizowaniu spotkań z przedsiębiorcami. W publikacjach promujących Gminę wykorzystywane były informacje o zlokalizowanych firmach i przedsiębiorstwach działających w obrębie gminy.

W latach 2015-2017 Gmina nie wydawała natomiast poradników dla przedsiębiorców, ani nie partycypowała w kosztach takich wydawnictw. Instytucje zewnętrzne nie przekazywały też takich publikacji do rozpowszechnienia.

(dowód: akta kontroli str. 250-256, 331-396, 412-415)

1.24. Pani Marta Mazur-Matyka, Skarbnik Gminy wyjaśniła, że Gmina w latach 2014-2017 nie korzystała z innych, niż dochody własne, źródeł finansowania w związku z prowadzonymi działaniami dotyczącymi rozwoju przedsiębiorczości. Były to niewielkie nakłady związane z drukiem ulotek reklamowych, organizowaniem porad i spotkań szkoleniowych finansowane z wydatków bieżących. Gmina nie

¹⁸ <http://www.gminagorzyce.pl/j3/index.php/informacje-o-sp-723788140/ppracy/2293-aktywni-mlodzi-na-rynku-pracy-na-podkarpaciu>

<http://www.gminagorzyce.pl/j3/index.php/informacje-o-sp-723788140/ppracy>

¹⁹ <http://www.gminagorzyce.pl/j3/index.php/informacje-o-sp-723788140/ppracy>

prowadziła wyodrębnionej ewidencji księgowej dotyczącej kosztów związanych z działaniami związanymi ze wspieraniem przedsiębiorczości.

(dowód: akta kontroli str. 229)

1.25. Informacje dotyczące oczekiwań mieszkańców w zakresie poprawy warunków ich życia uzyskiwane były dzięki badaniom socjologicznym zleconym w 2016 roku Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnobrzegu w zakresie m.in. określenia poziomu zainteresowania mieszkańców gminy budownictwem jedno i wielorodzinnym oraz kierunków rozwoju przedsiębiorczości, informacji i promocji gminy Gorzyce. Wójt Gminy Gorzyce przeprowadził konsultacje społeczne wśród interesariuszy rewitalizacji (mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz instytucji publicznych z obszaru rewitalizacji) w ramach projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gorzyce na lata 2016-2020. Miały one na celu zebranie uwag, opinii, propozycji dotyczących założeń Gminnego Programu Rewitalizacji.

(dowód: akta kontroli str. 250-256, 370-391)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że celom operacyjnym ujętym w Strategii nie przypisano konkretnych zadań lub działań, których realizacja miałaby służyć osiągnięciu zakładanych celów strategicznych. Urząd nie dysponował dokumentami wskazanym w obszarze B.2.1. Lokalny program rozwoju przedsiębiorczości. Wskazanie przynajmniej zasadniczych zadań (projektów) dla poszczególnych celów operacyjnych oraz określenie horyzontu czasowego w jakim zamierza się je osiągnąć, ułatwiłoby zarządzanie realizacją Strategii i osiągnięcie zakładanych celów..

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

W ocenie NIK, w okresie objętym kontrolą Gmina tworzyła koncepcję i podejmowała działania wspierające rozwój gospodarczy. W opracowanej przez Gminę Strategii wskazane zostały cele dotyczące rozwoju przedsiębiorczości, jednakże nie określono zadań ukierunkowanych na wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, innych niż inwestycyjne infrastrukturalne.. Gmina włączała się lub była organizatorem spotkań i szkoleń poświęconych tematyce przedsiębiorczości, udzielania informacji dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej. Poprzez stronę internetową Gminy, umożliwiono zainteresowanym dostęp do aktualnych informacji o bieżących wydarzeniach, konferencjach i warsztatach dla przedsiębiorców.

2. Organizacja monitoringu i oceny efektów wspierania przedsiębiorczości przez gminę i wykorzystania tych ocen w modyfikacji realizowanych działań.

Opis stanu
faktycznego

2.1. W urzędzie nie wskazano stanowiska ani komórki bezpośrednio odpowiedzialnej za monitoring i ocenę postępu działań Gminy, w zakresie wspierania przedsiębiorczości.

(dowód: akta kontroli str. 5-56, 250-256)

2.2. Organizacja monitoringu celów strategicznych została określona w Strategii, w rozdziale pn. „Mierniki realizacji zadań oraz osiągnięcia celów Strategii”.

Założono, że praktycznym sposobem realizacji monitoringu będzie prowadzenie regularnych ocen stopnia realizacji Strategii przez specjalnie do tego powołany Zespół Monitorujący. Przyjęto, że zespół ten zostanie powołany po przyjęciu.

Strategii przez Radę Gminy oraz będzie złożony ze specjalistów z zakresu sfery gospodarczej, społecznej oraz środowiskowej i przedstawiciela aktualnie funkcjonującej Rady Gminy. Zadaniem Zespołu będzie dokonywanie rocznej oceny realizacji poszczególnych działań za pomocą ww. wskaźników oraz przygotowanie na tej podstawie syntetycznej informacji nt. stopnia realizacji Strategii za dany rok. Do dnia zakończenia kontroli ww. Zespół Monitorujący nie został powołany.

Z regulaminu organizacyjnego wynikało, że zadania związane z wdrażaniem Strategii należały do zadań Referatu Rozwoju i Promocji.

(dowód: akta kontroli str. 5-39, 129-219)

2.3. Wskaźniki określone w Strategii miały charakter ogólny nie zawierały zaplanowanych do osiągnięcia wartości oraz wartości początkowych lecz i wskazywały w jakich wartościach (waluta, miara, liczba) powinny być podawane efekty nie nazwanych konkretnie zadań.

Wskaźniki odnoszące się do wspierania przedsiębiorczości były m.in. następujące:

- powierzchnia wyznaczonych lokalizacji – wyrażana w m²;
- powierzchnia uzbrojonego terenu – wyrażana w m²;
- długość zmodernizowanej drogi – wyrażana w m;
- wartość zrealizowanych projektów – wyrażana w PLN;
- liczba podjętych projektów partnerskich – wyrażana w szt.;
- liczba nowych grup producenckich – wyrażana w szt.

(dowód: akta kontroli, str. 129-219)

Wójt Gminy wyjaśnił, że *nie określono wartości wskaźników ze względu na fakt, że wiele z nich jest nieprecyzyjnych lub niemożliwych do pomiaru. Nie ma możliwości podania liczby nowopowstałych małych i średnich przedsiębiorstw, gdyż nie wszystkie przedsiębiorstwa są rejestrowane w CEIDG, a wpisy do ewidencji mogą być dokonywane także przez organy inne niż Urząd Gminy w Gorzycach. Wskazanie liczby inwestorów zainteresowanych inwestowaniem na terenie Gminy jest praktycznie niemożliwe. W związku z tym Strategia nie podaje wartości bazowych i planowanych do osiągnięcia.*

(dowód: akta kontroli str. 221-226)

W zakresie sposobu oceny mierników przyjęto założenie, że bezpośredni pomiar powinien być prowadzony na najbardziej konkretnym, a zarazem najniższym poziomie programu Strategii jakim jest poziom działań. Dla każdego z zaplanowanych działań przypisano najbardziej adekwatne wskaźniki produktu.

System oceny realizacji polegać miał na wykorzystaniu danych odnoszących się do poszczególnych działań do oceny stopnia realizacji celów operacyjnych. Z kolei na podstawie oceny stopnia i kompletności realizacji poszczególnych celów operacyjnych dokonywana miała być ocena realizacji priorytetów.

Analiza osiągnięć w ramach priorytetów każdej sfery rozwojowej miała pozwolić ocenić poziom osiągnięcia celów strategicznych, a to z kolei miało pozwolić, poprzez kompleksową ich analizę, dokonać syntetycznej oceny stopnia osiągnięcia stanu opisanego w Strategii jako wizja rozwoju gminy Gorzyce w perspektywie roku 2020.

W czasie prowadzenia kontroli NIK Gmina nie posiadała dokumentów dotyczących prowadzonego monitoringu i ewaluacji wynikających z założeń Strategii.

W dokumencie podpisanym przez Wójta Gminy w dniu 26 lipca 2017 r., tj. w trakcie kontroli NIK pn. „Okresowy raport sprawozdawczy z realizacji zadań określonych w dokumentach strategicznych gminy Gorzyce za lata 2015-2017”. przedstawiono syntetyczne dane dotyczące celów strategicznych i operacyjnych zawartych w Strategii, nazwy poszczególnych zadań realizowanych w ramach tych celów oraz ich zakresu rzeczowego. Wskazano jednocześnie termin, w którym zadanie zostało zrealizowane (lata 2014-2016) lub czas (lata), w którym będzie realizowane.

(dowód: akta kontroli str. 510-558)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że określone w Strategii wskaźniki służące ocenie postępu działań Gminy sprowadzały się do wskazania, w jakich wartościach (waluta, miara, liczba) powinny być podawane efekty podejmowanych działań, bez określenia rodzaju zadań/działania i wskaźników ich wartości początkowej i docelowej, co może utrudniać ocenę osiąganych efektów.

Precyzyjne określenie mierników pozwoliłoby na skuteczne dostosowanie Strategii do zmieniających się warunków. Wskaźniki powinny bowiem umożliwiać mierzenie postępu zadania/projektu względem określonych celów lub innych wyznaczników. Wybór wskaźników zadania/projektu powinien być powiązany z typem realizowanego przedsięwzięcia i planowanymi działaniami.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niewypełnieniu postanowień Strategii dotyczących systemu jej wdrażania i monitorowania. W szczególności nie powołano Zespołu Monitorującego z udziałem przedstawiciela Rady Gminy, nie sporządzano rocznej oceny realizacji poszczególnych działań i stopienia realizacji całej Strategii za lata 2014-2016.

Wójt Gminy Pan Leszek Surdy wyjaśnił w tej sprawie, że nastąpiło to ze względu na przeoczenie. Dodatkowo wyjaśnił, że *koordynacja przyjętych działań odbywa się w obrębie kierownictwa Gminy, a za poszczególne elementy odpowiadają merytoryczne Referaty Urzędu. Realizacja Strategii odbywa się także poprzez realizację innych programów i planów operacyjnych uzupełniających, a także poprzez uwzględnianie jej zapisów przy corocznym formułowaniu budżetu gminy. Informacja dotycząca stanu realizacji zadań określonych w dokumentach strategicznych jest systematycznie przekazywana dla społeczności lokalnej oraz dla radnych. Ma to miejsce na sesjach rady Gminy, na posiedzeniach stałych Komisji Rady Gminy oraz zebraniach wiejskich. Do informowania społeczeństwa wykorzystywana jest strona internetowa Gminy Gorzyce.*

Wskazał też, że prowadzone są prace nad sporządzeniem okresowego raportu sprawozdawczego z realizacji zadań określonych w Strategii wg. stanu na lipiec 2017 r. gdzie ujęte zostanie syntetycznie wszystko co zostało już zrobione, i co jest planowane w przyszłości, w rozbiciu na lata objęte zakresem Strategii.

(dowód: akta kontroli str. 221-226)

Ocena częściowa

W okresie objętym kontrolą, pomimo wskazania w Strategii konieczności jej monitorowania, w Urzędzie nie zorganizowano tego systemu. Nie powołano Zespołu monitorującego mającego monitorować i koordynować wdrażanie Strategii i nie oceniano postępu realizowanych zadań.

3. Działania na rzecz wspierania przedsiębiorczości oraz efekty tych działań.

3.1. Ze sporządzonego w toku kontroli NIK „Okresowego raportu sprawozdawczego z realizacji zadań określonych w dokumentach strategicznych gminy Gorzyce za lata 2015-2017” wynika, że w zakresie dwóch celów strategicznych przyjętych w Strategii²⁰, w latach 2014-2016 realizowano jedynie zadania dotyczące poprawy infrastruktury terenów Gminy, określone w obszarze „A”. tj.:

- zrealizowano remont i budowę sieci drogowej,
- zmodernizowano i rozbudowano oświetlenie ulic i terenów.

W raporcie wskazano, że zadania dotyczące II celu strategicznego w obszarze „B” obejmującego stymulowanie rozwoju gospodarczego gminy, rewitalizację oraz wykorzystanie możliwości wynikających ze współpracy w ramach obszaru funkcjonalnego przewidziano do realizacji na lata 2017-2020.

Od roku 2014 realizowano zadanie przyjęte w obszarze priorytetowym A.1 *Gospodarka wodno-ściekowa i utrzymanie czystości*, w ramach celu operacyjnego A.1.2 *Wdrożenie gminnego systemu selektywnej zbiórki odpadów* polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Nie podano zakresu i wartości wykonanych prac.

Od roku 2015 realizowano zadanie przyjęte w obszarze priorytetowym A.4 *Zagrożenia naturalne i cywilizacyjne*, w celu operacyjnym A.4.2 *Rozbudowa gminnego systemu działań prewencyjnych i zabezpieczających przed skutkami klęsk żywiołowych oraz zagrożeń bezpieczeństwa* polegające na uzupełnieniu gminnego magazynu przeciwpowodziowego.

W roku 2015 i w 2016, oprócz ww. zadań cyklicznych, zrealizowano łącznie 11 innych zadań przyjętych w 3 obszarach priorytetowych tj. A.2 *Infrastruktura komunikacyjna*, A.3 *Racjonalne wykorzystanie energii* i A.4 *Zagrożenia naturalne i cywilizacyjne* w 4 celach operacyjnych tj. A.2.1 *Remonty i rozbudowa sieci drogowej na terenie gminy Gorzyce*, A.2.2. *Budowa i modernizacja infrastruktury towarzyszącej inwestycjom drogowym (chodniki, ścieżki rowerowe, parkingi, zjazdy)*, A.3.1 *Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w gminie* oraz A.4.1 *Podniesienie poziomu gotowości operacyjno-technicznej służb i organizacji gminnych*, polegające na:

a) w 2015 r.:

- przebudowie chodnika przy ul. Słonecznej oraz wykonaniu przejść wyniesionych na ul. 3 Maja i Edukacji Narodowej i progu zwalniającego na ul. Odlewników,
- zwiększeniu potencjału technicznego jednostek straży pożarnych do zwalczania zagrożeń i skutków powodzi poprzez zakup wyposażenia,
- zakupie pojazdu terenowego typu quad dla jednostki OSP Trześń.

b) w 2016 r.:

- przebudowie drogi gminnej nr 100122 R (ul. 3 Maja, ul. Słoneczna),
- zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej poprzez termomodernizację Zespołu Szkół we Wrzawach oraz Szkoły Podstawowej nr 1,
- dostawie łodzi WHALLY 435 R dla jednostki OSP Trześń,

²⁰ 1. zapewnienia mieszkańcom gminy Gorzyce dobrych warunków życia z racjonalnym wykorzystaniem zasobów oraz poszanowaniem środowiska naturalnego (obszar priorytetowy A) oraz

2. stymulowania rozwoju gospodarczego gminy, rewitalizacji oraz wykorzystania możliwości wynikających ze współpracy w ramach obszaru funkcjonalnego (obszar priorytetowy B)

- zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Gorzyce.
- wykonaniu odmulania przepustów w tzw. Starorzeczu Trześniówki oraz renowacji oczka wodnego w Zalesiu Gorzyckim.

W raporcie wskazano, że terminy realizacji pozostałych zadań wypełniających poszczególne cele operacyjne zaplanowano na lata 2017-2020. Nie podawano także wartości wykonanych prac.

(dowód: akta kontroli str. 510-558)

3.2.. W wyniku prowadzonych działań inwestycyjnych, w latach 2014 – 2017 (do lipca) uzyskano m.in. następujące efekty poprawiające infrastrukturę Gminy:

- przebudowano chodnik przy ul. Słonecznej, wykonano przejścia na ul. 3 Maja i Edukacji Narodowej i próg zwalniający na ul. Odlewników,
- przebudowano drogi, chodniki, oświetlenie drogowe, ścieżki rowerowe, miejsca postojowe, elementy odwodnienia,
- uporządkowano starorzecze rzeki Trześniówki (wykopy oraz przekopy na okład, plantowanie powierzchni skarp, dna i korony, karczowaniu mechanicznym i ręcznym pni),
- usuwano wyroby zawierających azbest.

Osiągane efekty były zgodne z celami operacyjnymi i kierunkami działań przyjętymi w Strategii dla poszczególnych celów priorytetowych i strategicznych.

(dowód: akta kontroli str. 510-558)

Gmina, realizując zadania informacyjno-doradcze w zakresie wspierania przedsiębiorczości podejmowała opisane poniżej działania:

- w dniu 8 maja 2017 Gmina zorganizowała Dzień Otwarty z Funduszami, na który zostali zaproszeni przedsiębiorcy z terenu gminy oraz osoby, które chcą założyć działalność gospodarczą. W ramach spotkania wystąpili eksperci z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego (w ramach projektu Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej) i Tarnobrzeskiej Agencji Rozwoju Regionalnego. Doradca wystąpił z prezentacją pn.: „Aktualne możliwości pozyskania dotacji dla organizacji pozarządowych”, w tym dla organizacji prowadzących działalność gospodarczą oraz zrzeszających przedsiębiorców;
- w dniu 6 czerwca 2017 r. Gmina wspólnie ze stowarzyszeniem pn. Lasowiacka Grupa Działania zorganizowała spotkanie pn.: Spotkanie Informacyjne nt. możliwości pozyskania funduszy, w którym uczestniczyli przedsiębiorcy (w tym rolnicy) z terenu Gminy;
- w ramach pomocy w rekrutacji i szkoleniu pracowników z terenu gminy - na wniosek przedstawicieli firmy Lewiatan dot. pomocy w rekrutacji pracowników do nowo otwieranego sklepu na terenie Gorzyc, rozwieszono na tablicach informacyjnych dostarczone przez firmę informacje o rekrutacji pracowników. Na czas prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych użyczono bezpłatnie salę narad. Informacje o naborze przesłano również do pracowników Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej. Poinformowano również właściciela firmy o możliwości skorzystania z pomocy doradców pracujących w placówce Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Tarnobrzegu;
- na profilu FB gminy oraz tablicach informacyjnych Gminy, na wniosek firmy Eko-Błysk opublikowano także ogłoszenia o naborze do pracy u tego przedsiębiorcy.

- w 2015 r. Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego realizowała projekt „Rzeszowski Ośrodek wsparcia ekonomii społecznej”. Urząd Gminy Gorzyce pomagał Agencji w zakresie przeprowadzenia naboru oraz organizacji warsztatów i wyjazdu studyjnego. W ramach projektu odbyło się szkolenie „Współpraca/partnerstwo gminy z lokalnymi organizacjami”, w którym uczestniczyli przedstawiciele władz gminy, pracownicy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych, stowarzyszeń oraz przedsiębiorcy. Wynikiem tej wizyty było m.in. stworzenie Galerii Regionalnego Produktu.

(dowód: akta kontroli str. 250-330)

3.5. Gmina nie prowadziła wyodrębnionej ewidencji księgowej dotyczącej kosztów związanych z działaniami bezpośrednio związanymi ze wspieraniem przedsiębiorczości.

Z zestawienia sporządzonego na potrzeby NIK wynika, że w latach 2014-2017 (do 30 czerwca) na działania ukierunkowane na zachęcenie inwestorów do podejmowania działalności na terenie Gminy wydatkowano łącznie 39.208,81 zł (w tym w poszczególnych latach: 2.707 zł, 12.173,88 zł, 18.132,43 zł i 6.195,50 zł). Wydatki ponoszone były z wydatków bieżących w rozdziale 75075 *Promocja jednostek samorządu terytorialnego*.

Najwyższe spośród ww. wydatków dotyczyły:

- w 2014 r. – publikacji materiału promocyjno-informacyjnego „*Inwestycje w Gminie Gorzyce*” (2.214 zł),
- w 2015 r. – promocji i reklamy w związku z udziałem w *III Ogólnopolskiej Gali Gospodarczej Euro-Gmina, Euro Miasto, Euro Powiat, Euro Partner – Ministerstwo Gospodarki* (3.900 zł), opracowanie i wydanie folderu prezentacji promującej Sokolniki i Gminę Gorzyce (3.000 zł), przygotowanie folderu informacyjnego o Gminie Gorzyce (2.266,28 zł),
- w 2016 r. – opracowanie artykułu do wydawnictwa naukowego PWSZ w Tarnobrzegu „*Gospodarka i rynek pracy. Społeczno-ekonomiczne uwarunkowania regionu tarnobrzeckiego*” (4.680 zł), przygotowanie i skład informacyjnego folderu o Gminie Gorzyce (3.381,16 zł).
- w 2017 r. (do 30 czerwca) – emisji audycji telewizyjnych o Gminie Gorzyce (2.500 zł), publikację *Rocznika Samorządowego „Najlepsze do mieszkania i prowadzenie biznesu w Polsce”* (2.460 zł).

(dowód: akta kontroli str. 229-247)

3.6. Analiza wskaźników i danych dotyczących rozwoju gospodarczego Gminy za lata 2013-2016 wykazała, m.in., że:

- zmniejszył się poziom bezrobocia (z 8,4% w 2013 r. do 6,2% w 2016 r.),
- saldo migracji wewnętrznej było zawsze dodatnie i kształtowało się średnio na poziomie 280 osób,
- corocznie wzrastały dochody własne Gminy, w przeliczeniu na mieszkańca (od 1.089 zł w 2013 r. do 1.387 w 2016 r.),
- wydatki majątkowe inwestycyjne Gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca wzrosły od 198 zł w 2013 r. do 328 zł w 2016 r.,
- w latach objętych kontrolą następował przyrost „netto” przedsiębiorstw zarejestrowanych w CEiDG (od 7 do 14) oprócz roku 2015 kiedy nastąpił spadek liczby zarejestrowanych podmiotów o 12.

(dowód: akta kontroli str. 503-509)

Z danych ewidencji działalności gospodarczej wynika, że w okresie objętym kontrolą wzrosła liczba przedsiębiorców (osób fizycznych) działających na terenie Gminy Gorzyce z 362 koniec 2013 r. do 494 na koniec 2016 r. (tj. o 36%). Według stanu na 27 lipca 2017 r. liczba tych podmiotów wynosiła 533 (tj. o 47% więcej).

Według danych prezentowanych przez GUS liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych przypadająca na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2013 i 2016 wynosiła dla Gminy Gorzyce odpowiednio 993 i 1011 podmiotów (wzrost o 2%).

(dowód: akta kontroli str. 497-509)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Ze sporządzonego w toku kontroli NIK *Okresowego raportu sprawozdawczego* z realizacji Strategii wynika, że realizowane były działania dotyczące celu strategicznego dotyczącego zapewnienia mieszkańcom gminy Gorzyce dobrych warunków życia z racjonalnym wykorzystaniem zasobów oraz poszanowaniem środowiska naturalnego. Żadnych działań nie zakwalifikowano natomiast do celu związanego ze stymulowaniem rozwoju gospodarczego gminy, rewitalizacją oraz wykorzystaniem możliwości wynikających ze współpracy w ramach obszaru funkcjonalnego.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Gmina nie dysponowała danymi na temat efektów działań w zakresie wspierania przedsiębiorczości. Zadania realizowane w zakresie poprawy infrastruktury oraz doradcze i promocyjne na rzecz rozwoju gospodarczego, w ocenie NIK, mogły przyczynić się do poprawy podstawowych wskaźników dotyczących jej rozwoju. Zmniejszył się poziom bezrobocia, wzrastały dochody i wydatki majątkowo-inwestycyjne, następował przyrost netto przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie Gminy.

Wnioski pokontrolne

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹, wnosi o wdrożenie systemu monitorowania i realizacji Strategii rozwoju - Gmina Gorzyce 2020, w tym powołanie przewidzianego w niej Zespołu Monitorującego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

²¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, zwana dalej: ustawą o NIK.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia   września 2017 r.

Dariusz Herda
doradca prawny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis